

alt, hvad jeg har sagt. Jeg sagde, at nu skulde Lovgivningsmagten se at gøre en gammel Uret god igen, og det gjorde vi ved Tiendeloven. Derfor haaber jeg, at vi nu ogsaa gøre det med Hensyn til disse Arvefæsteafgifter paa Bornholm. Jeg finder det fuldstændig rigtigt, hvad der skete ved Tiendeloven og beklager kun, at det har været Aarhundreder, inden man har gjort denne Uret god igen.

Til det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) vil jeg sige, at jeg ikke har foreslaaet Nedsættelsen af nogen Kommission. Jeg antydede i mine Udtalelser under Finanslovens 1ste Behandling, at man skulde se at faa denne Sag undersøgt, og der antydede jeg ogsaa noget om en Kommission. Dog, det er jeg senere gaaet fra, fordi jeg saa, at dette Spørgsmaal er blevet grundigt undersøgt hjemme paa Bornholm, dels af Husmændene selv og dels ved Hjælp af en Sagfører, der har haft med denne Sag at gøre, fra den var oppe i 1879 og til nu, og jeg har for Resten ogsaa selv været med. Jeg har kun antydet, at vi skulde have denne Sag grundigt oplyst. Men nu er den sikkert blevet saa grundigt oplyst ved alt dette Arbejde, saa at der ikke behøves nogen Kommission.

K. M. Klausen: Det ærede Medlem for Rønne (Blem) udtalte ved Finanslovens 1ste Behandling blandt andet følgende om denne Sag: „Jeg vil dog meget henstille, at denne Sag ikke afvises, men bliver nærmere grundigt undersøgt i en Kommission“. Jeg synes, det er saa klare Udtalelser om, at det ærede Medlem vilde have en Kommission i denne Sag, men da jeg fik Ordet, fraraadede jeg det ærede Medlem at gaa til en Kommission, fordi denne Sag een Gang har været i Kommission, een Gang været Genstand for Lovgivning og adskillige Gange har været Genstand for andre Undersøgelser, saa jeg synes egentlig talt, at det kunde være nok dermed. Det er vel i over en Menneskealder, at Rigsdagen har beskæftiget sig med denne Sag. Jeg synes derfor, at det vilde være rettest nu at skride til Handling, og jeg glæder mig over, at det ærede Medlem paa dette Punkt har fulgt mit Raad.

Finansministeren (Vilhelm Lassen): Til det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck) vil jeg sige, at med Hensyn til Tiendeobligationerne har jeg ikke i nogen Henseende skiftet Anskuelse. Han

vil vistnok forgæves søge efter nogen Udtalelse fra mig om, at det var heldigt at kaste en Mængde Tiendeobligationer ud paa Markedet paa en Gang. Derimod vil jeg ikke forgæves søge efter et Forslag fra Højre om, at Tiendeafløsningen skulde ske derved, at man paa en Gang optog et stort Statslaan til i det hele taget at indfri Obligationserne, og det vilde jeg ogsaa anse for særlig uheldigt. Jeg vil saa med Hensyn til det Spørgsmaal om Tiende og Arvefæsteafgifter i det hele sige, at jeg har ganske vist den Mening, at de to Ting ikke kunne sammenstilles. Thi ligesom jeg skarpt skelner imellem Skatter og privatretlige Afgifter som Arvefæsteafgifter, saaledes skelner jeg ogsaa mellem Tiende og Arvefæsteafgifter. Thi hvad man end mener om Tiender, maa det vel siges, at en Del af dem, en væsentlig Del, ere offentligretlige Afgifter, hvis Provenu bruges til offentlige Formaal, nemlig Kirke og Præst, i Lighed med, hvad der sker med Skatternes Provenu.

Naar det er blevet sagt, at det ikke var sikkert, at dette Forslags Vedtagelse vilde drage Konsekvenser efter sig andre Steder, kan jeg dertil svare, at det maaske ikke er aldeles sikkert. Men det er dog en Ting, som man maa undersøge, og det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) gjorde meget rigtigt opmærksom paa denne Høafgift, som findes i Københavns Amt og for Resten ogsaa i Frederiksborg Amt. Det gælder nemlig for denne Afgift som for Arveafgifterne for Udmarkslodder paa Bornholm, at de vedkommende, som svare disse Afgifter, have den Tro, at de i sin Tid ere blevne paalagte deres Forfædre paa uretmæssig Maade. Men om dette som om meget andet kan der jo forhandles med de ærede Forslagsstillere og andre ærede Medlemmer i det Udvalg, som maatte blive nedsat. Det skulde kun glæde mig, om vi kunde komme til et Resultat, som vi alle kunne være tjente med, og som ikke drager alt for store Konsekvenser efter sig.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Blem): Jeg vil sige til det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds, at vi vide jo meget godt, at han plejer at være parat til at sikre sig Æren, naar der kommer et Fremskridt. Og naar jeg nu har været med til at stille dette Lovforslag, kommer ogsaa det ærede Medlem og minder om, at jeg en Gang har sagt „Kommission“, medens han har sagt „ikke nogen